కొత్తదారి

- కలవకుంట్ల గురునాథపిళ్ళై

''ఒరే బావా! నాకో డగుటుందిరా. ఈ వూరింత పెద్దగుండా! మేడలు మిద్దిలతో తోమిన యిత్తడి చెంబులా తల్తల్లాడతావుందా! లచ్చలకు లచ్చలు కూడబెట్టిన సావుకార్లున్నారా! ఆయిగా కారుల్లో తిరగతా వుండారా! మన మేందిరా, ఇట్టా బిచ్చగాల్లగా పుట్టినాం. దేవుని కెందుకింత పచ్చపాతం?''

''ఒరే బామ్మర్దీ! డగుటుకాదురా. డవుటు అనాలి. నీ పెశ్నకు జవాబు చెబ్తా. ఇను కోరా. దేముడు మనల్ని పుట్టించేటప్పు, ఒరే యదవల్లారా! మిమ్మల్ని బిచ్చగాల్లగా పుట్టిస్తుండా. వెళ్ళి అడుక్కోపోండ్రా. ఇంగా వున్నారా లగెత్తండ్రా అనుంటాడు. యెర్రి మొగాలం. మేము చచ్చినా పోం. మమ్మల్ని ఏదైనా సావుకారింట్లో పుట్టించు అనుండం. అడక్కతినే బతుకు మాకొద్దు అనుండం. సరేసామీ అలాగే అని లగెత్తు కొచ్చుంటాం. అయినా మనకేం తక్కువరా? దొరికినకాడికి తింటావుంటాం. కలో గంజో తాగతావుంటాం. కంటి నిండా కునుకుదీస్తావుండాం. అప్పుడప్పుడు సినిమాలు చుస్తావుండాం. దేవలం కాడ అరికథలు యింటావుంటాం. దేముని పాదాల కాడ యే యసనమూ లేకండా మాకదికావాల, మాకిది కావాల అని వున్నోల్లలాగా సామిని దేబిరించకుండా ఆయిగా బతికేస్తుండాం. పెతి దినమూ దేముని పాదాలకు దండం పెడ్తావుండాం. మనకింకా ఏం కావాల్రా?''

''అదికాదు బావా! చాన్నాల్లనుండి నాకో కోరి కుంది. ఈ చిన్నసామిని చూస్తానే కడుపు నిండిపోతా వుందే, తిరపతిలో పెద్దసామిని చూస్తే యింకెంత బాగా వుంటాదో! ఈ ఆలోచన పురుగు కాయను దొల్చినట్టుగా నా తలకాయిని తినేత్తా వుండాది. ఆ సామిని చూసే దారి చెప్పి పున్నెం కట్కో''

''దాందేముందిరా బామ్మర్దీ! మనం ఏది కావాలన్నా కొంటా వుంటామే, ఆ శెట్టి దగ్గిర నాలుగైదు నెలలపాటు డబ్బులు కూడపెడదాం. ఆ తర్వాత తిరుపతికి పోదాం. దేమున్ని చూచొద్దాం. ఆడితో మన కోరిక తీరిపోద్ది''

''ఉహూ! అట్టా కాదు బావా! అందరూ ఎల్లినట్టె డితే మన గొప్పేందంటా! పెద్ద పెద్ద సావుకార్లు పోతా వుండ్లా. అట్టా కారులో పోవాల. సతరంలో రూం తీస్కోవాల. పెద్ద పెద్ద ఓటల్లలో త్రుపితిగా తినాల. మనకెందరో బిచ్చమేత్తారే అట్టా మనమూ దానధరమాలు సెయ్యాల. జోరుగా బతికిన ఆ మూన్నాల్లూ జలమమంతా గురుతుండి పోవాల.''

''అరే బామ్మర్దీ! ఉన్నదాంతో సర్దుకు పోవాల. మనకెందుకురా యిట్టాంటి కోరికలు. అయినా ఏదో ఆస పడతావుండావు. ఒక పనిచేద్దాం. ఈయాల్టి నించీ తినో తినకో బాగా మిగిలిద్దాం. నీవేం దిగులు పడమాక. పెద్దాన్ని నేనున్నాగదా! నీ కోరిక తీరిచే పూసీనాది''

• • •

సుప్రభాత గీతాలతో మదనపల్లె వెంకటేశ్వరస్వామి ఆలయం భక్తులకు స్వాగతం చెబుతూవుంది. స్వామికంటే ముందే దర్శనమిచ్చే భిక్షగాళ్ళు గాలి గోపురానికి ముందు బారులు తీర్చి దారికటూ యిటూ వరుసగా కూర్చున్నారు. వచ్చీ పోయే భక్తుల కోసం ఎదురుచూపులు. వాళ్ళ కళ్ళనిండా ఆశలు. ఇది రోజూ కన్పించే అక్కడి మామూలు దృశ్యం. ఆ వరుసల్లో చివరగా కూర్చున్న మన బావా బామ్మర్దుల మనసుల్లో ఆరోజు ఎన్నెన్నో కొత్త ఆశలు, కొత్త వూహలు, కొత్త ఆలోచనలు.

బావ జన్మరహస్యం టూకీగా తెలి[illegible] మాత్రమే. భిక్షాటనమే ఆమె జీవితం. [illegible] సంతానమని, బావ రూపం చూసి పె[illegible] టుంది. అడుక్కుతినే వాడికి అందమెందు[illegible] బావ ముఖం మరుగున పడేలా కాస్త బూ[illegible] దట. తల దువ్వకుండా జులపాలు పెరిగేలా [illegible] దట. తైల సంస్కారమెరుగని ఆ జుట్టు [illegible] వుండేది.

బావకు ఎనిమిదేళ్ళ వయసులో దేవళం [illegible] సందులో వస్తుండగా కుప్పతొట్టిలో కేరు కేరు[illegible] పసిబిడ్డ కేరింతలు వినబడ్డాయట. పిల్లవాడు చూ[illegible] టానికి ముద్దుగా, బొద్దుగా వున్నాడట. ఏ కఠినా[illegible] రాలు కని పారేసిందో, బావ మనసు కరిగి ఆ బిడ్డ[illegible] తెచ్చుకున్నాడు. తాదూరకంతలేదు మెడకొక డోల[illegible] ట్లయింది బావ పరిస్థితి. బిడ్డకు పాలు సమకూర్[illegible] డమే గగనమైంది. ఎలాగోలా కష్టపడి పెంచాడు. వాడికీ భిక్షమెత్తడమే ఉద్యోగమైంది.

ఒకసారి బావా బామ్మర్ది సినిమాకు వెళ్ళారు. ఆ సినిమాలో కృష్ణంరాజు బావ, సుమన్ బామ్మర్ది. అప్పటినుండి బావా, బామ్మర్ది అని పిలుచుకోవడం వారికి వాడుకయ్యింది. బామ్మర్దికి ఎప్పుడైతే తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామిని చూడాలనే కోరిక మొదలైందో అప్పటినుండి డబ్బు కూడబెట్టడమే వారి జీవిత పరమావధైంది.

కాలం ఒకరు రావాలని గానీ, ఒకరు పోవాలని గానీ కోరదు. తన పని తాను చేసుకుపోతుంది. యుగాలనే మింగే కాలానికి రెండేళ్ళొక లెక్కా.

ఒకరోజు శెట్టిగారు మూడున్నర వేలు జమైందని, ఆ డబ్బేం చేస్తారని అడిగి, సంగతి విని తిరుమల వెళ్ళి రావడానికి అంత డబ్బెందుకురా!'' అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

బావా బామ్మర్దులు తమ చిరకాల వాంఛితం గూర్చి చెప్పుకొచ్చారు. అందుకెలా పోవాలి? ఏమేం కొనుక్కోవాలి? దర్శనమెలా చేయాలి? కారు బాడుగకు ఎవరితో మాట్లాడాలి? లాంటి వివరాలన్నీ అడిగారు. అన్నిటికీ నీవే దిక్కన్నారు.

శెట్టిగారు పరాయి జిల్లావాడు. ఇక్కడికొచ్చి చిన్న వ్యాపారం పెట్టాడు. పదేళ్ళలో తన పెట్టుబడిని పదిరెట్లు చేశాడు. మొదటి లక్ష సంపాదించగలిగితే ఆ తరువాత వెనక్కి తిరిగి చూడాల్సిన పని లేదంటాడు శెట్టి. స్వంత యిల్లు బ్రహ్మాండంగా కట్టాడు. పోర్టికోలో కారు పెట్టాడు. కారు బాడుగలకు తిప్పుతుంటాడు. తన కారునే పంపుతానన్నాడు. డ్రైవరుకు చెప్పవలసిన జాగ్రత్తలన్నీ చెప్పాడు. అన్నిటికీ ఆసరాగా నిలబడి అన్నీ నీవే బావా బామ్మర్దులకు చూపించాలన్నాడు. బావా బామ్మర్దులకు రెండుజతల బట్టలు, డ్రాయర్లు, బనీన్లు, టవళ్ళు లాంటివన్నీ తెప్పించి యిచ్చాడు. తన వద్ద దాచుకున్న డబ్బుకు వడ్డీ అంతో ఇంతో వచ్చింది కనుక, వారి ఋణంలో పోవడమెందుకని దువ్వెన, సబ్బు, పౌడ

రులాంటివన్నీ కొనిచ్చాడు. రెండు మూడు రకాల పండ్లుకొని కారులో పెట్టించాడు. చివరికి త్రాగడానికి మినరల్ వాటర్ బాటిళ్ళు కూడా కొని యిచ్చాడు. రెండువేలు, కారు బాడుగ, డీజలు, డ్రైవరు బత్తా, బట్టలు లాంటివాటికి అట్టే పెట్టుకున్నాడు. పదిహేను వందలు డ్రైవరు చేతికి యిచ్చాడు. డ్రైవరుకు ప్రత్యేకంగా మూడు వందలు ఖర్చులకని యిచ్చాడు. ''పాపం! అడుక్కు తినేవాళ్ళు. వాళ్ళ సొత్తు వాళ్ళకే ఖర్చుపెట్టమ''న్నాడు.

మరునటి రోజు ఉదయం ఏడు గంటలకే కారు బయల్దేరడానికి నిర్ణయమైంది.

బావ బామ్మర్దులిద్దరూ తమకింత సాయం చేసినందుకు కృతజ్ఞతా సూచకంగా శెట్టిగారి పాదాలకు నమస్కరించారు. కారులో కూర్చున్నారు. కారు బయలుదేరింది. మెత్తని కుషన్ సీట్లు యిచ్చే హాయిని అనుభవించారు. సగానికి దింపబడ్డ కారు అద్దాల పైగా గాలి చల్లగా వీస్తున్నది. అద్దాల గుండా ప్రసరించే రేయెండ పగలే వెన్నెల కాస్తున్నదా అనిపిస్తున్నది. ప్రకృతి సౌందర్యం చూస్తూ బావబామ్మర్దులు పరవశించిపోయారు.

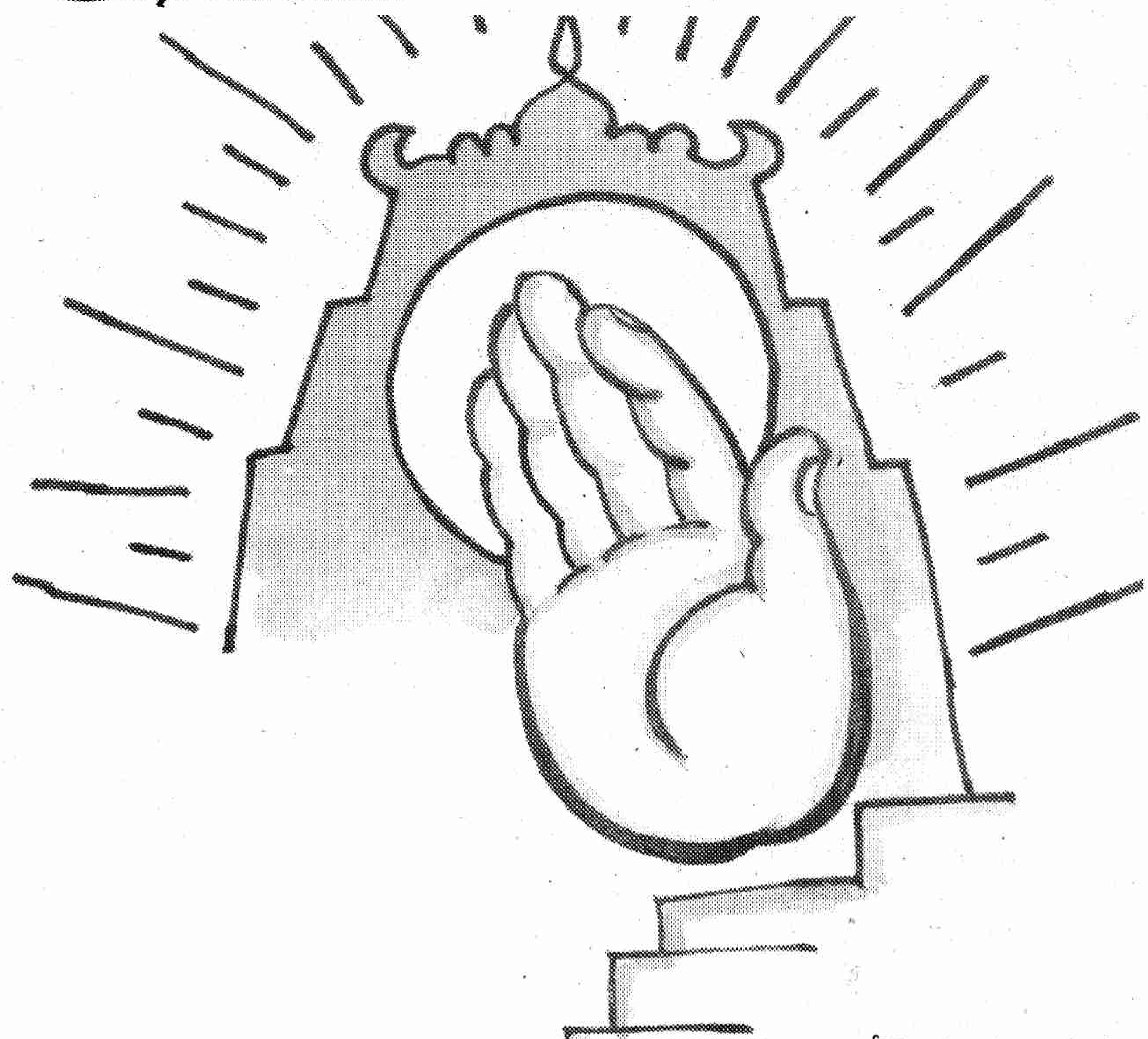

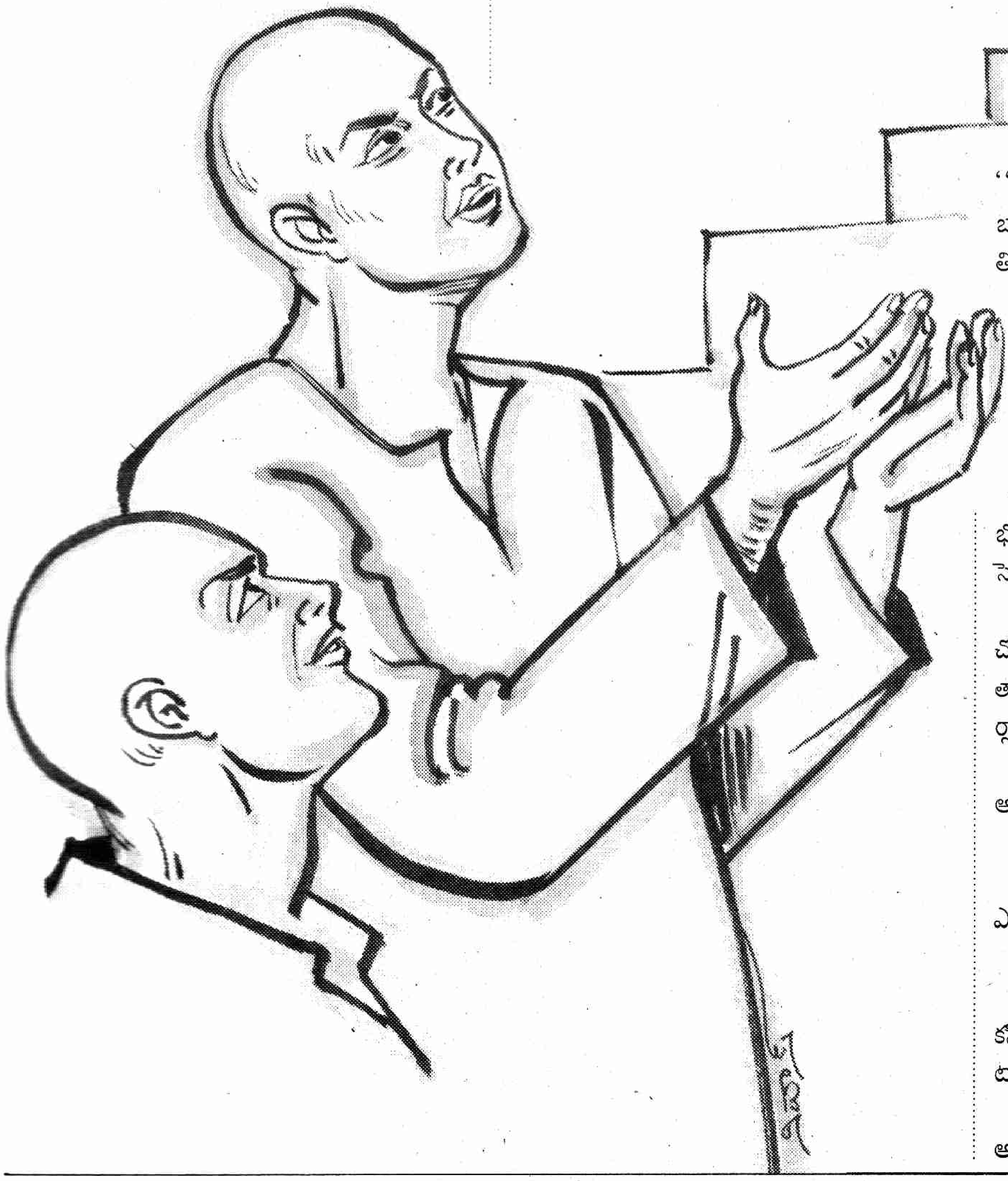

శ్రీనివాస మంగాపురం చేరగానే దైవదర్శనం చేశారు. చంద్రగిరి రాజభవనం చూసి ''యింత పెద్ద యిల్లెందుకట్టారబ్బా'' అన్న బామ్మర్ది మాటవిని డ్రైవరు పగలబడి నవ్వాడు. తిరుపతిలో గోవిందరాజస్వామి సందర్శనానంతరం తిరుచానూరు వెళ్ళారు. ''ఈ దేముల్లందరి ముందు మా దేముడే చానా చిన్నోడు'' అని బామ్మర్ది మనసులోనే బాధపడ్డాడు.

గట్టిగా మాటాడితే డ్రైవరు తిరిగి నగుతాడేమోనని భయపడ్డాడు. అక్కడినుండి తిరుపతి చేరేసరికి రాత్రి తొమ్మిది గంటలైంది. హోటల్లో భోంచేసి లాడ్జిలో రూం బుక్ చేసి డ్రైవరు కారులోనే సెటిలయ్యాడు.

రాత్రి చలి చలిగా వుంది. బావబామ్మర్దులు, కొత్త చోట నిదుర రాక రూంబయట వరండాలో నిల్చొని తాముచూచిన దేవాయాల ఔన్నత్యం గురించి కబుర్లాడుకుంటున్నారు.

రూంబాయ్ వచ్చి ''నిద్ర రాలేదా సార్'' అన్నాడు.

''ఉహూ!'' అన్నాడు బావ.

''ఫేమిలీ టైప్ ఫిగర్ కావాలాసార్. రేటు మరీ ఎక్కువేం కాదు. రెండొందలే''

''అంటే ఏమిటి?'' అన్నాడు బామ్మర్ది.

''నీకు తెలీదు. నువ్వూరుకో పిల్లాడివి'' అంటూ కసిరి బావనుద్దేసించి, ''పిల్ల రంభలా రంజుగుంటాది సార్'' అన్నాడు.

బావ మరీ కంగారుపడ్డాడు. మనసులో 'ఛీఛీ' అనుకొన్నాడు. తార్చికూడా డబ్బులు సంపాదిస్తారా

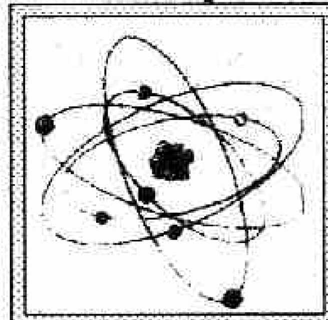

చెక్కుచెదరని రాళ్ళు

మారిషస్ దీవిలో కోటి సంవత్సరాలక్రితం అగ్నిపర్వతాల (పేలుళ్ళ)వల్ల లావా పేరుకుని నల్లటి రాళ్ళు ఏర్పడ్డాయి. అవి ఇప్పటికీ ఆ దీవిలో చెక్కు చెదరకుండా ఉండడం ఓ విచిత్రమే కదా!

- రాధ

భారీ ఉత్తరం

రాజేంద్రచంద్ థాకూర్ అనే నేపాలీ విద్యార్థి మొత్తం మూడు కిలోమీటర్ల పొడవు, నలభై రెండు కిలోగ్రాముల బరువుగల 10,315 పేజీల బ్రహ్మాండమైన ఉత్తరం ఒక స్నేహితుడికి రాసాడు. ఆ ఉత్తరం రాయడానికి సుమారు ఐదు మాసాలు పట్టిందిట. ఆ ఉత్తరాన్ని పంపడానికి అతనికి 170 డాలర్లు ఖర్చు అయిందిట. భారీ ఉత్తరానికి ఖర్చు కూడా భారీగానే వుంటుంది మరి!

పుట్టకుండానే కిరీట ధారణ

పర్షియా (ఇప్పుడు ఇరాన్) కింగ్ సాపర్‌కి పుట్టకుండానే కిరీటం పెట్టారు. పురోహితులకు, ఆస్థాన జ్యోతిష్కులకు అతడి తల్లి కొడుకునే కంటుందని తెలుసు. అందుచేత వాళ్ళు ఆమె కడుపుమీద కిరీటం పెట్టి కడుపులో వున్న పిల్లవాడికే పట్టాభిషేకం చేసారు. రాజులు తలచుకుంటే ఏదైనా సాధ్యమే!

టిబెట్ రాజభవనం

టిబెట్‌లో ప్రసిద్ధి చెందిన మొట్టమొదటి రాజభవనం 'యుమేబుల్‌హోభాంగ్'. దీన్ని మొట్టమొదటి రాజు న్యాత్రిడ్సెనపో పరిపాలన కాలంలో నిర్మించారు. అందమైన ఈ భవనం చైనాలో జరిగిన సాంస్కృతిక విప్లవంలో (1966-1969) నాశనం చేయబడింది. ప్రస్తుతం ఇది పూర్తిగా శిథిలావస్థలో వుంది.

జి.ఎస్.

అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు. గాబరాగా బామ్మర్దిని రెక్కపట్టి లాక్కుంటూ గదిలోకెళ్ళి తలుపు గడియ వేశాడు. ఉదయం ఆరు గంటల వరకు రూము తలుపు తెరవడానికే భయపడ్డాడు.

జరిగిన విషయమేమిటో బామ్మర్దికి అర్థం కాలేదు. నిండా పదిహేడేళ్ళయినా నిండని పసితనం.

స్నానాలయ్యేసరికి డ్రైవరు వచ్చాడు. రూం ఖాళీ చేసి హోటల్లో టిఫిను తిని తిరుమల బయల్దేరారు.

దారి వెంబడి పచ్చని చెట్లు, చల్లని గాలి ఆహ్లాదకరంగా వుంది. కారు మలుపు తిరిగేటప్పుడు ఎక్కడ పడిపోతామోననే భయంతో కళ్ళు మూసుకొని 'గోవిందా గోవిందా' అంటున్నారు.

తిరుమల చేరేసరికి భయం వదలిపోయింది. డ్రైవరు గోగర్భం డ్యాము, పాపనాశనం తీర్థం చూపించాడు. అక్కడినుండి తిరుమల చేరి హోటల్లో భోంచేసారు. కాటేజీలో రూము కావాలని, అందుకెవరినడగాలని అక్కడ కనిపించిన విజిలెన్సు గార్డునడిగాడు.

''ఇరవై రూపాయలిస్తే చెబుతాన''న్నాడు గార్డు.

ఇరవై తీసుకొని ''అదుగో అక్కడ క్యూ కనబడుతోందా? అక్కడికెళ్ళి క్యూలో నిల్చోండి, అడ్వాన్స్ తీసుకొని రూం లాక్ యిస్తారు. లొకేషన్ చెప్తారు. వెళ్ళండి'' అన్నాడు.

'ఇంత మాత్రానికే ఇరవయ్యా' అనుకొన్నాడు బావ. మానవ సంబంధాలన్నీ డబ్బుతోనే ముడిపడ్డాయనే విషయం ఇప్పుడిప్పుడే అర్థమవుతున్నది.

రూంలో చేరాక వసతులన్నీ చూసి అబ్బురపడ్డాడు బావ.

''ఉండే నాయాల్లకు ఎన్ని భోగాలో చూడ్రా బామర్దీ'' అన్నాడు.

ఇద్దరు మనుషులుండడానికి యింతింత పెద్ద గదులవసరమా అనేదే అతని అబ్బురపాటుకు కారణం. ఉన్నవాడి వైభోగం చూస్తే పేదవాడికి కడుపు మంటగానే వుంటుంది. కన్నుకుడుతూనే వుంటుంది. అది సహజం.

''దేవునికి తలనీలాలివ్వాల''న్నాడు బావ డ్రైవరుతో.

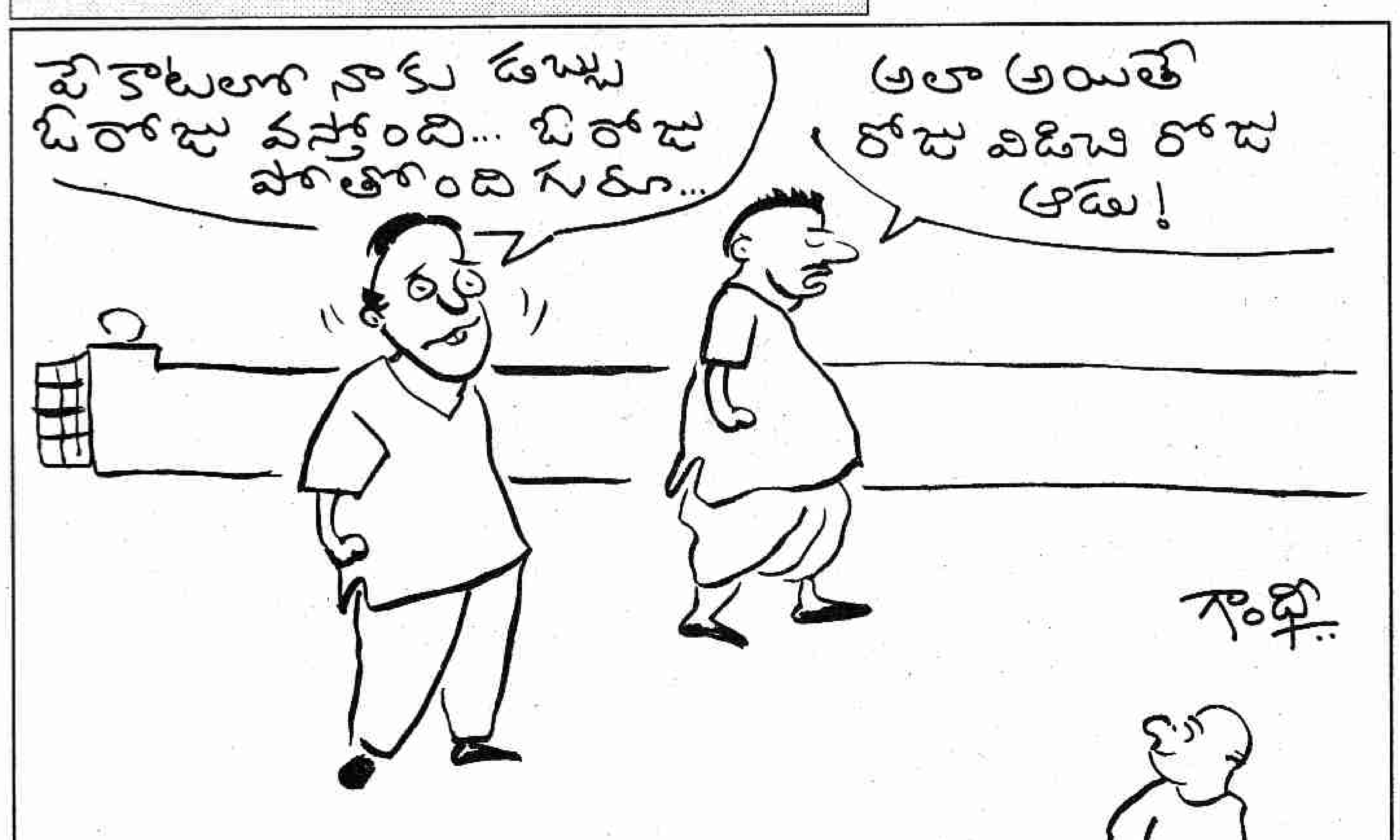

ఈ కాటేజీ పక్కనే తలనీలాలివ్వడానికి దేవస్థానం వారు ఏర్పాట్లు చేశారన్నాడు డ్రైవరు.

''ఈడకాదు. కల్లాన కట్టలోనే యియ్యాల''న్నాడు బావ.

కళ్యాణ కట్టలో క్షురకులు ''తలా పది రూపాయలిస్తేనే'' అన్నారు.

''అదేంది. అన్నీ వుచితంగా చేస్త...'' అన్నాడు బావ.

''ఉచితమే. గాట్లు పడితే మా పూచీ ...'' అన్నాడు క్షురకుడు.

గాట్లు పెడ్తారేమోనన్న భయంతో ము... శాడు డ్రైవరు. పిచ్చుక గూళ్ళు కట్టినట్లుండే ... సంస్కారమెరుగని తలనీలాలు దేవునికి సమ... రికి బావా బామ్మర్దుల సహజ సౌందర్యం ... డింది. పెద్ద షావుకార్ల బిడ్డల్లా తేజోవంతం... స్తున్నారనుకొన్నాడు డ్రైవరు.

కోనేరువద్ద కొళాయి క్రింద స్నానం చేయ... ఎక్కడినుండి వూడిపడ్డాడో గానీ ఒక బ్రాహ్మణ... చ్చాడు. ముగ్గురికీ తలకు చందనపు... నామాలు పెట్టాడు. తలా యిరవై యివ్వండన్నా... వాదించి, సాధించేదేమీ లేక అరవై యిచ్చే... డ్రైవరు. అటు తిరిగి యిటుతిరిగి రూం చేరే... రాత్రి ఏడుగంటలు కావస్తోంది.

దారిలో హోటల్లో తెచ్చుకొన్న అన్నం పొట్లా... విప్పుతున్నారు. ప్రక్క గదిలో నుండి పిల్లల కేకలు, పెద్దల గంభీరమైన స్వరాలు, మధురమైన స్త్రీ గొంతుకలు కలగాపులగంగా విన్పిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ చాలవన్నట్లు టేపరికార్డరు ధ్వనులు.

ఇంతలో ఒక అమ్మాయి 'హలో' అంటూ బావ బామ్మర్దుల గది తలుపు తోసుకుంటూ లోనికొచ్చింది. ''సారీ మీకేమైనా డిస్టర్బ్ చేశానా?'' అంది. డ్రైవరు వయసులో వున్నప్పుడు గ్రంధసాంగుడే. అమ్మాయిలతో టీజింగ్‌గా మాట్లాడేవాడు. వయసు మీద పడుతుండడంతో కాస్త పెద్దమనిషి తరహా వచ్చింది.

''ఫరవాలేదు. రండమ్మా. రండి కూర్చోండి'' అన్నాడు మర్యాదగా.

''మేము పక్కగదిలోనే వున్నాం. కాటేజీ ముందున్న మీ కారు చూశాను. పరిచయం చేసుకొందామని మీగదికొచ్చాను. మై నేమీజ్ స్మిత. మాది గుంటూరు. మీదేవూరు? ఎన్నాళ్ళుంటారు? గుండ్లు కొట్టేశారే. దైవదర్శనమైందా? కాకుంటే ఎప్పుడు వెళతారు? నేనూ మీతోపాటు దైవదర్శనానికి రావచ్చా?'' అమ్మాయి వసపిట్టలా వాగుతూనే వుంది. వేసుకొన్న నైటీ నుండి ఎత్తు ఎల్లాలు కన్పిస్తున్నాయి. కళ్ళు తిప్పుకోలేనంత అందమామెది. వచ్చినప్పటి నుండి బావవైపే కళ్ళార్పకుండా చూస్తు వుంది.

టీనేజీ వయసు. పరిపక్వం కాని మనసు. కాస్త నదరుగా కన్పిస్తే ప్రేమ అనుకొనే కాలం. బావ యాచక జీవితంలో ఏ అమ్మాయీ యిలా మాట్లాడలేదు గదా! అందుకే నోరెళ్ళబెట్టి స్మితనే చూస్తున్నాడు.

''మాది మదనపల్లె. ఇతని పేరు బావ. ఇతని పేరు బామ్మర్ది. నేను వీరి కారు డ్రైవర్ని'' అన్నాడు

డ్రైవరు కాస్త మర్యాదగా వుంటుందని.

''ఫైన్ నేమ్. హల్లో బావా! గ్లాడ్ టు మీట్ యూ'' అంటూనే బావచేయి అంది పుచ్చుకుని తన్మయ త్వంతో చేయివూపింది. తను తెచ్చిన బిస్కెట్లు ప్యాకెట్ విప్పింది. తలా రెండు బిస్కెట్లిచ్చింది. బావకు మాత్రం నాలుగిచ్చింది. బావ ఏం మాట్లా డితే ఏం తంటాయోనని బిగదీసుక్కూర్చున్నాడు. పైగా తన భాష గుర్తుపడుతుందేమోనన్న భయం వెంటాడుతున్నది.

''ఏమిటి బావా! మాట్లాడవే. మూగవా అంది. ఈ మూగ చూపేలా బావా? మాటాడగా నేరవా?'' అంటూ పాట హమ్ చేసింది.

మానవ జీవనంలో సినిమాల ప్రభావం చాలా వుంది.

''ఉహుహు. అట్టేం లేదు'' మాటలు తడబ డ్డాయి బావకు.

''రండి. కాస్త భోంచెయ్యండి'' అన్నాడు డ్రైవరు మర్యాద కోసం.

''ఓకే'' కొత్తా పాతా లేని కపటం తెలియని వయసు.

అందరూ ఆమాటా యీమాటా మాట్లాడుతూ భోజనాలు పూర్తిచేశారు. స్మిత రాత్రి తొమ్మిది గంటల వరకు ఏదేదో మాట్లాడుతూనే వుంది.

''ఉదయం ఏడు గంటలకు వస్తాను. అందరం కలిసి దైవదర్శనం చేద్దాం. అందాకా వెళ్ళకండి. ఇక వెళ్ళొస్తాను. సీ యూ టుమారో'' అంటూ చేతులూ పుతూ వెళ్ళిపోయింది.

ఒక మెరుపుతీగ కనిపించి మాయం కాగానే చీకటి ఆవరించినట్లయింది.

''ఒరే బావా! చిన్నది నీపై మనసు పడ్డట్టుందిరా'' అన్నాడు డ్రైవరు.

''నా మొగం. నేనెవరో తెల్సితే గుంటూరు దాకా పారిపోద్ది'' అన్నాడు బావ.

మనసులో మాత్రం బ్రమ్మ నాకంత రాత రాసుంటే నేన్నూడా గొప్పింట్లో పుట్టిండేటోన్నిగదా అనుకొ న్నాడు.

రేయంతా తీయటి కలలు. తనూ ఆ అమ్మాయి పెళ్ళాడినట్లు. సుఖసాగరంలో యీదులాడినట్లు. ఆ అమ్మాయి ఎక్కడ తిరిగి వస్తుందోననే భయంతో ఐదు గంటలకే లేచాడు బావ. అందరినీ బలవం తంగా లేపాడు.

స్నానాదికాల తర్వాత గుడికి బయలుదేరారు. క్యూ చాలా పెద్దగా వుంది. త్వరగా దర్శనం చేయి చ్చే యాభై రూపాయల దర్శనం టికెట్లు పట్టుకొ చ్చాడు డ్రైవరు. క్యూలో పరిగెడుతూనే ముందుకె ళ్ళారు.

ధర్మ దర్శనం క్యూలో కలవగానే తిరిగి తోపులాట మొదలైంది. గోవింద నామస్మరణంతో గుడి ప్రాంగణం మారుమ్రోగుతున్నది. గంట సేపటికి దైవసన్నిధికి చేరుకొన్నారు. బావాబామ్మర్దుల సంబరం అంబరాన్నంటుతోంది.

దేవున్ని చూడగానే అనిమేషులే అయ్యారు. కనులు మూస్తే దైవాన్ని చూచే అదృష్టం చేజారిపో తుందన్నదే కారణం. తనువు పులకించింది. మనసు మైమరిచింది. ఇదంతా మన ఎప్పటి పున్నెమో అను కొంటున్నారు. గోవింద నామస్మరణ తప్ప మరో ధ్యాసలేదు.

దేవున్ని అందరూ ఏవేవో వరాలు కోరుకుంటారు. కానీ దేవున్ని చూసిన సంతోషంతో ఏదైనా వరం కోరా లనే మాట మరిచారు. ఆ స్థల ప్రభావమంతటిది. దైవ దర్శనం అయినా యింకా యింకా చూడాలనే అనిపిస్తుంది.

హుండీలో చెరో యాభై వేశారు. డ్రైవరు మాత్రం పది రూపాయలు వేశాడు. తలా ఒక లడ్డు కొన్నారు. తలా ఒక చిన్న లడ్డు ఉచితంగా యిచ్చారు. చుట్టాలా పక్కాలా ఎవరికివ్వాలి? అందుకే బావాబామ్మర్దులు ఎవరి లడ్డూలు వారే తినేశారు. డ్రైవరు మాత్రం కాస్త తిని మిగత ఇంటి కంటూ దాచుకొన్నాడు. ఫ్రీ భోజనం టిక్కెట్లు తమ కెందుకని దారిన పోయేవారికెవరికో యిచ్చేశారు.

హోటల్లో భోజనం చేశారు. తలా ఒక అరటిపండు తిన్నారు. తాంబూలం వేసుకొన్నారు. నల్లదారాలు కొని మెడలో కట్టుకొన్నారు. పుష్ప ప్రదర్శనకు వెళ్ళారు.

కుండీలలో రంగు రంగుల పూలు గుత్తులు గుత్తు లుగా కనుల పండువగా వున్నాయి. ఎన్నిరకాల పువ్వులోయని ఆశ్చర్య పడ్డారు. ఎంతసేపు చూచినా తనివితీరడం లేదు.

లేపాక్షి ఎంపోరియం చూశారు. డ్రైవరు నాలుగు మూరలపంచె ఒకటి కొన్నాడు. ఊరంతా తిరిగారు. సాయంత్రం ఆరుగంటలైంది. తిరిగి హోటల్లో మసాలా దోసెలు తిన్నారు. తిరుపతి నుండి వచ్చే దారిలో నడక మొదలు పెట్టారు. డ్రైవరు ఎనిమిది గంటల ప్రాంతంలో రూము వద్దనున్న కారు చూచు కోవాలని, నిద్రవస్తున్నదని వెళ్ళిపోయాడు.

బావ బామ్మర్దులు దైవ సన్నిధిలో గడపిన మధుర క్షణాలు గుర్తుచేసుకొన్నారు. దేవుని దగ్గరకూడా గార్డు లంచం తీసుకొన్నతీరు, నామాలు పెట్టి డబ్బు గుంజిన బ్రాహ్మ ణుడు, లాడ్జిలలో తార్పుడు వ్యవహా రము...

ఇలా అన్ని విష యాలు మాట్లాడుకొ న్నారు. పుష్పప్రద ర్శన, లేపాక్షి ఎంపో రియంలోని శిల్పా లు, వస్తువులు లాంటివన్నీ గుర్తుచే సుకొన్నారు. పక్కరూ

లేటెస్ట్ డెసిషన్

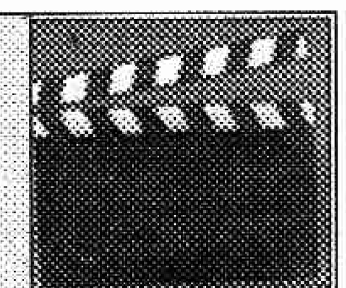

అజయ్‌దేవ్‌గన్‌తో నాకు లింక్ పెట్టే

సారు. భార్య కూడా నమ్మి అతనికి దూరమైంది. ఈ బాధని నేను తట్టుకోలేను. నావలన ఓ కాపురం కూలిపోవడం నేను భరించలేకపోతున్నాను. అందుకే అర్జంట్‌గా నేనో బోయ్‌ఫ్రెండ్‌ని సెలెక్ట్ చేసుకుం టాను. కనీసం అప్పుడైనా ఈ జనాలు నాకూ, అజ య్‌కీ మధ్య ఏమీలేదని నమ్ముతారేమో! అంటూ సెలవిచ్చింది ఈమధ్య ప్రీతీజింటా. అలాగే తల్లీ! డ్రెస్సులు మార్చినంత ఈజీగా బోయ్‌ఫ్రెండ్స్‌ని మార్చేయగల కెపాసిటీ వున్న నీకు మేమేం చెప్ప గలం!

ప్రేమా! వర్ధిల్లు!

ఎవరు, ఎప్పుడు, ఎలా, ఎందుకు ప్రేమించుకుం టారో తెలీదు. అందులోనూ సినిమా ఇండస్ట్రీలో లేటెస్ట్‌గా ఫర్దీన్‌ఖాన్, రుహీన్‌జస్పాల్ ప్రేమ న్యూస్ ఐటమ్‌లా అయిపోయింది. 'కిత్‌నా దూర్ కిత్‌నా పాస్' సినిమా కోసం ఆస్ట్రేలియా వెళ్ళిన ఫర్దీన్ ఖాన్ ఒక రోజంతా నాన్‌స్టాప్‌గా రుహీన్‌తో ఫోన్‌లో మాట్లాడాడుట. ఎంత కొత్త ప్రేమికులయితే మాత్రం అన్ని కబుర్లెలా ఉంటాయబ్బా!

-విశేష

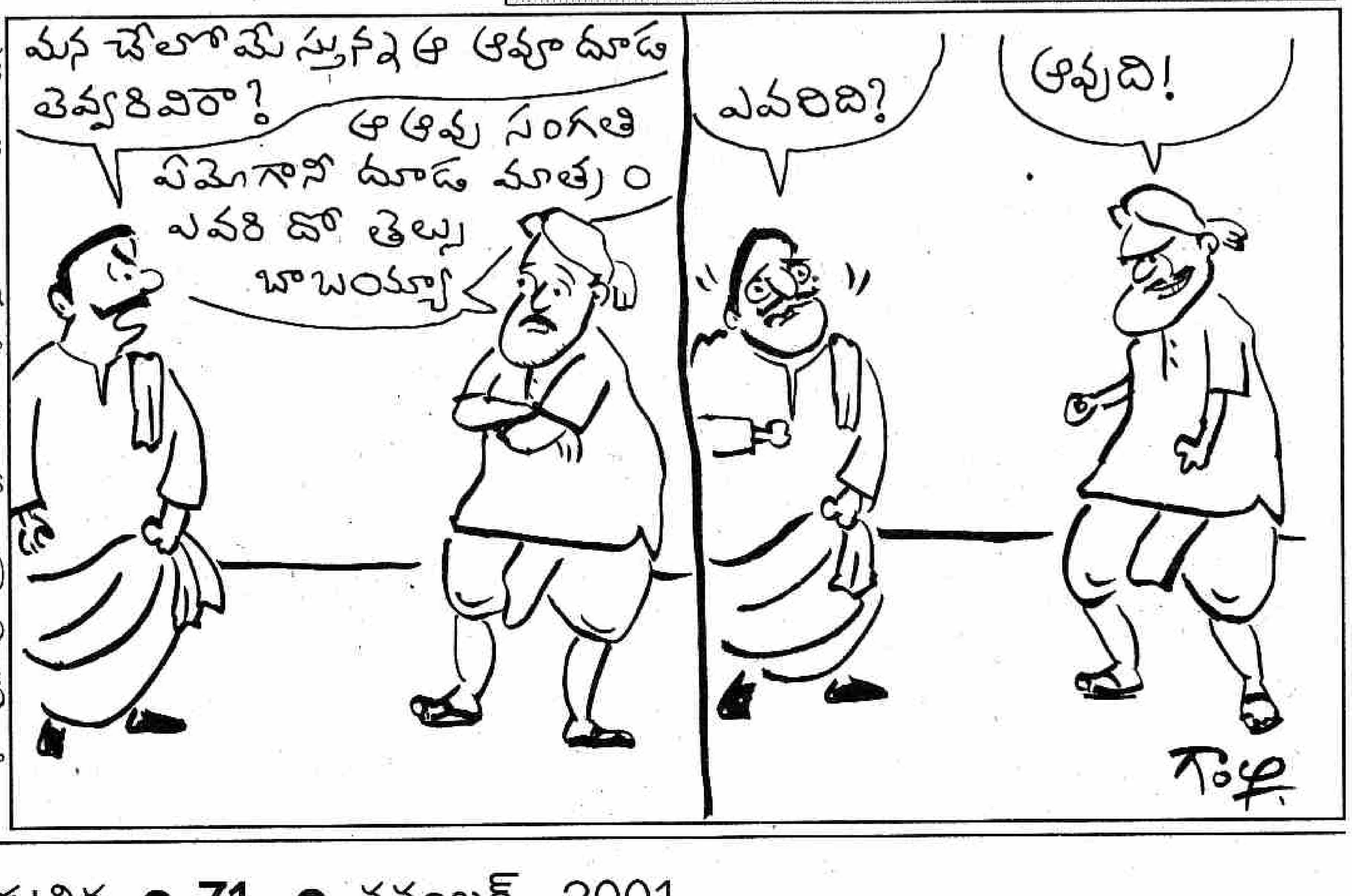

నిర్దోషి

''నీవు నిర్దోషివని రుజువైంది, నిన్ను వదిలేశారు, నువ్వింక హాయిగా ఇంటికెళ్ళిపోవచ్చు'' దొంగతో చెప్పాడు లాయరు.

దొంగ, ''అలాగా? అర్థమైంది. మరి నేను దొంగలించిన సొమ్ము మాటేమిటి? అది నేనే వుంచుకోవచ్చా?'' అడిగాడా దొంగ.

పర్సు

ఓ తాగుబోతు వీధి దీపం క్రింద ఏదో వెతుకుతున్నాడు. దారిన పోయే దానయ్య ''ఏమిటి వెతుకుతున్నావ్?'' అన్నాడు జాలిపడి.

''నా పర్సు పోయింది''

''ఎక్కడ?''

''వెనుక వీధిలో''

''మరి ఇక్కడ వెతుకుతున్నావేం?''

''ఆ వీధిలో లైట్లు లేవోయ్ పిచ్చినాయనా చీకటిగా వుంది'' అంటూ మళ్ళీ వెతకసాగాడు.

-ముడుంబై అనూరాధ (సికింద్రాబాద్)

తోడు

''మీకు మాత్రమే ఉప్మా కావాలా? మీ స్నేహితుడికి వద్దా?'' అడిగాడు సప్లయర్.

''వద్దు... నేను పప్పు రుబ్బేటప్పుడు కబుర్లు చెప్పుకోవడానికి తోడుగా వుంటాడని తీసుకొచ్చానులే!'' అసలు విషయం చెప్పాడు రాజు.

మెజీషియన్

మెజీషియన్‌ను పెళ్లి చేసుకోవటం పొరపాటు అయిందే!'' చెప్పింది రాధ.

''ఏమయ్యిందేమిటి?'' అడిగింది మాధవి.

''వంట చేయమన్నప్పుడల్లా మాయమవుతున్నాడు మరి!''

- శ్రీనివాస్ వల్లాల (నారాయణఖేడ్)

ములో దిగిన అమ్మాయి మోహనరూపము బావమదిలో ఇంకా గిలిగింతలు పుట్టిస్తూనే వుంది.

చలికాలం వణికిస్తూవుంది. చిరుతపులొకటి ఈమధ్య ఒక స్త్రీని ఎత్తుకెళ్ళిందని టీ.వీ. చూచేవారికి తెలుసు. న్యూస్‌పేపరు చదివేవాళ్ళకు తెలుసు.

బావ బామ్మర్దులకు ఈ విషయం తెలిసే అవకాశమేలేదు. దారంతా నిర్మానుష్యంగా వుంది. ఉండుండి వాహనాలు మాత్రం జోరుగా తిరుమలకు పోతూనేవున్నారు.

ఇంతలో దారికి కాస్త పక్కగా ఒక సూటుకేసు కనిపించింది. బామ్మర్ది సూటుకేసు ఎత్తుకొన్నాడు. కాస్త బరువుగా వుంది. ఎవరైనా తమదంటూ వస్తారేమోనని కాసేపు ఎదురుచూశారు. చాలా రాత్రయింది ఇక రూముకు వెళదామన్నాడు బావ.

రూముకు వెళ్ళి తలుపుమూసి సూటుకేసులో ఏముందో తెరచి చూడాలని ఎంతో ప్రయత్నించారు. ఒక పట్టాన తాళం వూడలేదు. అతిప్రయాసపై తాళం వూడింది.

తెరిచి చూస్తే సూటుకేసు నిండుగా వంద రూపాయల నోట్ల కట్టలున్నాయి. మొదట అవాక్కయ్యారు. ఆపైన భయపడ్డారు. పోలీసులు రావడం ఖాయం. తమను పట్టుకుపోయి జైల్లో పెట్టడం ఖాయమనుకొన్నారు.

బిక్కుబిక్కుమంటూ ఒకరినొకరు చూచుకొన్నారు. చాలాసేపు నోట్లకట్టలు చూస్తుండిపోయారు. ఎవరి ఆలోచనలు వారివి. బామ్మర్ది పెద్దయిల్లు కడితే ఎట్లా వుంటుందోననుకున్నాడు.

శెట్టికున్నట్టు తమకూ కారుంటే భలేగా వుంటుందనుకొన్నాడు. బావకూ ఎన్నో ఆలోచనలొచ్చాయి. బాగా ఆలోచించి చివరకు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు.

''ఒరే బామ్మర్దీ! ఇది వుద్ధరకు వచ్చిన సొమ్ము. మనకు వద్దేవద్దు. పోగొట్టుకొన్నోడు ఎంతగా యేడుస్తుండాడో.

పొద్దున్నే పోలీసులకిచ్చేద్దాం. ఇదెవుడికన్నా తెలిస్తే మనల్ని గొంతు పిసికి అంతా నొక్కపోతారు. ఊరికి తీసుకుపోతిమనుకో యాడిదిరా మీకు డబ్బు అనడుగుతారు.

అప్పుడైనా పోలీసోల్లు బొక్కలో తోస్తారు. సామి తోడు. మనకీ డబ్బొద్దు. ఏమంటావ్?''

బామ్మర్దికి డబ్బు పోతుందన్న బాధ మనసులోవుంది. అయినా బావ పెద్దోడు. బావకు తెలిసినంత తనకు తెలుస్తుందా? బావ చెప్పినట్టే చేస్తేపోలా ... న్నాడు.

''నీవు చెప్పింది కరకట్టుబావా! తెల్లా... సులకిద్దాం. వాళ్ళ చావు వాళ్ళే చస్తారు. ... కొచ్చిన పీడ. ఎదవ డబ్బు మనకెందుకు? ... పండుకొందాం.''

కలత నిదుర. నిదురలో ఎన్నో దృశ్యాలు. ... నట్టు, తమకు కారున్నట్టు.

తెల్లవారగానే ఇద్దరూ లేచారు. బయట కా... నిద్రిస్తున్న డ్రైవరును లేపి సంగతంతా చెప్పారు. ముగ్గురూ మూడు భాగాలు పెట్టుకొంటే బాగుంటుందన్నాడు డ్రైవరు.

కాసేపు తర్జనభర్జనలు పడ్డారు. బావ మాత్రం స... మిరా ఈపాపం సొత్తు మనకొద్దన్నాడు. పోలీసులకియ్యాల్సిందేనన్నాడు. చివరకు పోలీసులకివ్వడానికే నిర్ణయమైంది.

పోలీసుస్టేషనులో సూటుకేసు పోలీసుల స్వాధీనం చేశారు. పోలీసులు మొత్తం డబ్బెంతో లెఖ్ఖచూచారు. మొత్తం రెండు లక్షలుంది.

హెడ్‌కానిస్టేబులు డబ్బు కొట్టేస్తే ఎలా వుంటుందనుకొన్నాడు. యస్.ఐ.కి తెలీకుండా అక్కడున్న ఇద్దరు పోలీసులకూ చెరో యాభై వేలిచ్చి తను లక్ష కొట్టేద్దామనుకొన్నాడు.

కానీ యింతలో స్టేషను ముందు జీపాగటం, అందులో నుండి యస్.ఐ. మరొక పెద్దమనిషి బూట్లు టకటక లాడించుకొంటూ స్టేషన్‌లో అడుగు పెట్టడం క్షణాల్లో జరిగిపోయింది.

ఇంతకూ ఆ డబ్బు ఆ పెద్దమనిషిదేనంట. యస్.ఐ.గారి స్నేహితుడేనంట. యస్.ఐ.గారి యింటిలోనే దిగాడంట.

రాత్రి మోటారు సైకిలుపై తిరుపతి నుండి తిరుమల వస్తుంటే దారిలో ఎక్కడో సూటుకేసు పడిపోయిందట. యస్.ఐ.గారి యింటికెళ్ళి చూస్తే సూటుకేసు లేదంట. ఆయన స్టేషనుకెళ్ళి విషయం యస్.ఐ.గారితో చెప్పారుట.

రాత్రి పదిగంటల ప్రాంతంలో దారంతా వెదికారంట. తిరుపతి వెళ్ళే వాహనాలన్నీ చెక్ చేస్తున్నారంట. బస్టాండులో అనుమానాస్పదంగా తిరుగాడే ఐదుగురిని ఇప్పటికే అరెస్టు చేశారంట. ఈ విషయాలన్నీ స్టేషను బయటనున్న కానిస్టేబులు డ్రైవరుతో చెప్పాడు.

డ్రైవరు తనమాట బావవినందే మేలనుకొన్నాడు. తనమాట వినుంటే ముగ్గురూ స్టేషనులో పూచలు లెక్కిస్తూ కూర్చోవలసి వచ్చేది.

డబ్బు పోగొట్టుకొన్న పెద్దమనిషి ఆనందం వర్ణనాతీతంగా వుంది.

''వేంకటేశ్వరస్వామీ! నీవు నా పాలిట నిజంగా వున్నావు. అమాయకులకు నా డబ్బు దొరికేలా చేశావు. నా డబ్బు తిరిగి నాకు దొరికేలా చూశావు. నీవు నిత్యమైన స్వామివి. సత్యమైన స్వామివి''

యిలా దేవుని స్మరించడంలో కనులు చమరించాయి.

ఆ పెద్దమనిషి స్వస్థలం తిరుపతి. పదేళ్ళ ముందు ఈ యస్.ఐ.గారు తిరుపతిలో పనిచేసేవారట. ఒక ఖూనీకేసు సందర్భంలో ఈ పెద్దమనిషిని యస్.ఐ. అరెస్టు చేయాల్సి వచ్చిందట. యస్.ఐ.గారు నిజమైన దోషిని అరెస్టుచేసి ఈ పెద్దమనిషిని కాపాడడట.

అప్పటి నుండి ఇద్దరూ ప్రాణస్నేహితులయ్యారట. యస్.ఐ.గారి రిటైర్మెంటు దగ్గరలో వుందట. అనుకోకుండా యస్.ఐ.గారి కుమార్తెకు మంచి సంబంధం కుదిరిందట.

యస్.ఐ. మిత్రుల్ని రెండు లక్షలు అప్పుగా అడిగాడట. ఆ మిత్రుడు రెండు లక్షలు తెస్తుంటే దారిలో పోగొట్టుకొన్నాడట.

యస్.ఐ.గారికి డబ్బు దొరికిందనే సంతోషంలో బావ బామ్మర్దుల్ని మనఃపూర్వకంగా అభినందించాడు.

బావ బామ్మర్దులకు పదివేలిచ్చాడు. ''మాకు వద్దు సారూ'' అనంటున్నా వినలేదు. ''నోరు మూసుకొని ఇచ్చింది తీసుకెళ్ళండి. ఇంకా ఏమైనా కావాలా? అడగండి'' అన్నాడు. తిరిగి దైవదర్శనం చేసుకోండి అంటూ ఒక కానిస్టేబులును వెంటపంపాడు.

యస్.ఐ.గారిని చూస్తుంటేనే భయం వేస్తుంటే ఇక బదులేం మాట్లాడగలరు. గప్‌చిప్‌గా బయటపడ్డారు.

గుడి ముంగిట టి.టి.డి. ఇ.వో.గారుంటే కానిస్టేబులు విషయం చెప్పగా బావ బామ్మర్దుల అమాకత్వానికి, నిజాయితీకి మెచ్చుకొని స్వయంగా పిలుచుకువెళ్ళి క్యూలో కలిపాడు. ఈసారి దైవదర్శనం అతి సులభంగా జరిగింది.

హుండీవున్న ప్రాంతానికి రాగానే ''చూడ్రా బామ్మర్దీ మనం మంచిపని చేశామని దేవుడు సంతోషించి తనవద్దకు ఎంత బిర్నా పిలిపించుకొన్నాడో. ఈ పదివేలూ మనకొద్దు. సామి ఇచ్చింది సామికే ఇచ్చేద్దాం'' అన్నాడు.

బామ్మర్ది సమ్మతితో పదివేలకట్టా హుండీలో వేశాడు. డబ్బు హుండీలో వేసిన బావ బామ్మర్దులను చూచి డబ్బు విలువ తెలియని పిచ్చిముండాకొడుకులనుకొన్నాడు పోలీసు. అంత డబ్బు హుండీలో వేసిన బావబామ్మర్దులను చూచి వారి అమాయకత్వానికి జాలిపడ్డాడు డ్రైవరు.

దైవదర్శనం తర్వాత రూము ఖాళీ చేసి వూరికి బయల్దేరారు. కారులో ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకోలేదు. ఎవరి ఆలోచనలో వారున్నారు.

వచ్చినప్పుడున్న హుషారు పోయేటప్పుడు ఎవరికీ లేదు. బావ దీర్ఘంగా ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు. ముఖం గంభీరంగా వుంది. బామ్మర్దికి బావతో మాట్లాడడానికే భయంవేసింది. డ్రైవరు దృష్టంతా ఎప్పుడెప్పుడు ఇల్లు చేరదామా అనే. కారు వేగంగా వెళుతున్నది. కారు వాయల్పాడు దాటింది. అప్పుడు బావ మాట్లాడాడు.

''ఒరే బామ్మర్దీ! చూసినావా ఈ డబ్బు ఎన్నెన్ని పనులు చేయిస్తుందో. అడుక్కుతినేటోల్లం. లచ్చులున్నోల్ల మాదిరిగా జలసా చేసేసినాం. ఎవుడు చూసినా లంచమడిగేటోడే. పైగా యినాములు కూడా యిస్తిమి. దానధరమాలు చేస్తిమి, వూర్లో దేవళం పక్కనే పోలీసుటేసనుంది.

యానాడైనా పోలీసోల్లకు భయపడినామా? మరి కొండమీద పోలీసోల్లను చూస్తే ఎందుకంత భయపడినాం. దొరికిన పరాయి సొత్తు మనదగ్గరుంది కాబట్టి. రూం దగ్గిర మీద మీద పడుతున్న పిల్లను చూచి ఆశపడితి.

కానీ ఎందుకు వూరుకొన్నానంటావ్. మన అంతస్తేడ. వాళ్ళ అంతస్తేడ. ఈయాతర తర్వాత నేను తెలుసుకొనిందేందంటే దేముడు మనలను బిచ్చగాల్లగా పుట్టించిన మాటనిజమే. కానీ డబ్బు సంపాయించకు, గవురవంగా బతకకు అనేమైనా మనతో అన్నాడా?

శెట్టి మనూరికి వచ్చినపుడు బీదోడే. కానీ రాన్రానూ సంపాయించుకోలేదా? మిద్ది కట్టలేదా? కారు కొనలేదా? మరి మనమెందుకు డబ్బు సంపాయించకూడదు. అడక్కతినే బతకాలా? బతకడానికింకే దోవలేదా? మనం కుంటోల్లం, గుడ్డోల్లం కాదే. కొండ దిగిన కాడ్నించి యిదే విషయం ఆలోచిస్తుండా.

పాత బతుకు యింగ మనకొద్దు. ఈయాల్టి నించి ఇంకో బతుకు బతుకుదాం. డబ్బు సంపాయించి సుకంగా బతుకుదాం. కొత్తదారిలో నడద్దాం. నీవేమంటావ్.''

బామ్మర్దికి బావ బామ్మర్ది సిన్మాలో సుమన్ డయిలాగు గుర్తుకొచ్చింది.

''బావ చెబితేసరి'' అన్నాడు. కారు డ్రైవరు బామ్మర్ది డైలాగుకు ఫక్కున నవ్వాడు. అంతేకాదు. బావమాటలు విని తనూ కష్టపడి ఎందుకు సొంతంగా కారు కొనుక్కోకూడదనుకొన్నాడు. డ్రైవరు ఆలోచనలు కూడా కొత్తదారిలో పయనిస్తున్నాయి.

మదనపల్లె వచ్చింది. బావ బామ్మర్దులు కారు దిగారు. చేయీ చేయి కలుపుకొన్నారు. కొత్త దారుల్లోకి ఆశగా అడుగులు వేస్తూ ముందుకు సాగారు.

★

మొట్టమొదటి బ్యాంక్

ది బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందుస్థాన్ అని చెప్పబడే మొట్టమొదటి ఇండియన్ బ్యాంక్ 1770లో కలకత్తాకు చెందిన అలెగ్జాండర్ అండ్ కంపెనీ వారిచే స్థాపించబడింది. మొట్టమొదటి పూర్తి భారతదేశపు బ్యాంక్ పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్. ఇది 1894లో స్థాపించబడింది.

విలువిద్య నైపుణ్యం

దక్షిణ అమెరికా బ్రెజిల్‌లో కబోక్లస్ ఇండియన్లు విలువిద్యలో నిపుణులు. వెల్లకిలా పడుకుని కాళ్లతో విల్లు వంచి బాణాలను అతి నైపుణ్యంగా వదలగల విలువిద్యా నిపుణులు వీరిలో ఎక్కువగా కనబడతారు.

అతిపెద్ద ఆర్ట్ గాలరీ

లెనిన్‌గ్రాడ్‌లో వింటర్ ప్యాలెస్ చుట్టుప్రక్కల హెర్మిటేజ్‌లో వున్న ఆర్ట్ గ్యాలరీ ప్రపంచంలో చాలా పొడవైనది. ఇక్కడ 322 గాలరీలలో ప్రతిదాన్ని చూడడానికి ఇరవై నాలుగు కిలోమీటర్లు నడవాలి. మొత్తం ఇక్కడ 3,00,000 కళాఖండాలు వున్నాయి.

వింత మొక్క

ఒక అడుగు పొడవు, పదిహేను అడుగుల వెడల్పు వున్న వెల్‌విట్స్నియా చెట్టు దక్షిణ, పశ్చిమ ఆఫ్రికాలలో పెరుగుతుంది. ఇది మూడే ఆకులను తొడుగుతుంది. అంటే ఈ మూడు ఆకులే చెట్టు జీవితాంతం వంద ఏళ్ళపాటు ఉంటాయి. ప్రపంచంలోకెల్లా వింతయిన మొక్క ఇదే.

డిగ్రీస్ సెల్షియస్

ఆండెర్స్ సెల్షియస్ అనే అతడు స్వీడిష్ ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞుడు. సెంటిగ్రేడ్ థర్మామీటరు మీద డిగ్రీలను దాన్ని కనిపెట్టిన శాస్త్రజ్ఞుని పేరుతో డిగ్రీస్ సెల్షియస్ అంటారు. ఇలాగే ఇతర వాటిమీద డిగ్రీలను గాబ్రియల్ ఫారిన్‌హీట్, రీనీ డిరీమూర్ అంటారు.

- జి.ఎస్.